І чужому научайтесь,
Свого не цурайтесь . . .
Т. ШЕВЧЕНКО

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

"Svoboda", 81-83 Grand St.
Редакція і Адміністрація:
Jersey City, N.J. 07303
434-0237
434-0807
УНСоюзу: 435-8740
— Тел. з Ню Йорку: —
BArcly 7-4125
УНСоюзу: BArcly 7-5337

РІК LXXIV. Ч. 181. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, СЕРЕДА, 4-го ЖОВТНЯ 1967 ЦЕНТІВ 10 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, WEDNESDAY, OCTOBER 4, 1967 No. 181. VOL. LXXIV.

— ОСТАННІ ВІСТІ —

Вівторок, 3 жовтня, 1967

В АМЕРИЦІ

ПРЕЗИДЕНТ ДЖАНСОН ПОВІДОМИВ, що вибрав на пост головного „солісітора", цебто на заступника головного прокуратора, 63-річного декана правничої школи при Гарвардському університеті Ервіна Н. Грісволда. В суботу він був гостем на фармі През. в Джансон Сіті в Тексасі, де відбулася пресова конференція. Президент виявив, що довший час шукав за особою, яка могла б зайняти становище, що звільнилося після того, як Торгуд Маршалл був найменований на суддю Найвищого Суду ЗДА. Орвін Грісволд — це один із найкращих правників теоретиків і практиків — професор права у Гарвардському університеті.

СОРЕНСЕН ЗАКЛИКАЄ ЗДА ЗБІЛЬШИТИ торгівлю з СССР. Колишній дорадник президента Кеннеді перебув у серпні два і півтижня в СССР, де розмовляв з совєтськими політиками. Тепер він висміває той арґумент, що не можна торгувати з СССР тому, що вони підтримують Північний В'єтнам. Теодор Соренсен промовляв на зборах Крайової Ради Бизнесменів і закликав ЗДА збільшити наближення до СССР, бо тоді зросте надія на мирне порозуміння, і зникне страх, що „ми змагаємо до винищення комунізму на поверхні землі." Ініціятива у нав'язанні ближчих зв'язків із СССР повинна вийти від ЗДА — твердив адвокат Соренсен, який їздив до СССР від адвокатської фірми Пол, Вайсс, Ріфкінд, Вортон і Гаррісон.

ГУБЕРНАТОР РОКЕФЕЛЛЕР ПОВІДОМИВ, що він підтримує законопроєкт в Конґресі про те, щоб 6 державних свят припадали на понеділок. Цей проєкт вніс конґресмен республіканець з Іллиной Роберт МекКлей. Згідно з цим проєктом День Президента був би третього понеділка в лютому; Меморіяльний День — останнього понеділка в травні; День Незалежности — першого понеділка в липні; День Праці — першого понеділка у вересні; День Ветеранів — останнього понеділка в жовтні і День Подяки — четвертого понеділка в листопаді. Різдво буде 25-го грудня а Новий Рік — 1-го січня. Цей плян мав би обов'язувати від 1-го січня 1970-го року.

В СОЛТ ЛЕЙК СИТІ, ЮТАҐ, ВІДБУЛАСЯ триденна 137-річна Конференція Мормонської Церкви, в якій взяли участь 25,000 її членів. Суботнє засідання було передаване через кольорову телевізію. Співав Мормонський Хор, що складається з 375-ох членів. У відкритті брав участь 94-річний „пророк" і „рупор Бога" — Дейвід О. МекКей. Промовці Конференції виступали проти лиха, що його спричиняють алькоголь і сексуальна неморальність. Колишній секретар рільництва Езра Тефт Бенсон, який є одним із Дванадцятьох Апостолів цієї Церкви, казав, що так званий рух за громадянські права, як він тепер проявляється, — це комуністична програма революції у ЗДА. До Мормонів належить мишиґенський губернатор Ромні, який не був на цій Конференції.

ДЕПАРТАМЕНТ РІЛЬНИЦТВА ОБРАХОВУЄ, що американці в цьому році викурять 551 більйон цигарок, що припадає на кожну особу у віці 18-ох і більше років по 4,295 цигарок річно. Цього року консумація цигарок буде на 11 більйонів більша в порівнянні з минулим роком. Уряд Здоров'я дивується що американці не припиняють курити, хоч Лікарські Товариства та Інститут для поборювання пістряка не припиняють перестерігати проти того, що куреня цигарок спричиняє недугу пістряка легенів та різні серцеві й інші занедужання. Не має впливу на курців і те, що цигарки дорожчають та що збільшують податки від них. Курці не бачать пересторогу на пачках з цигарками, яка пригадує їм про вчаснішу смерть.

У СВІТІ

У ВИБОРАХ ДО СОЙМУ АВТОНОМНОЇ ПРОВІНЦІЇ БРЕМЕНУ В ЗАХІДНІЙ НІМЕЧЧИНІ НЕСПОДІВАНО ВТРАТИЛИ більшість соціял-демократи, які завжди вважали Бремен за одну з своїх фортець, а крайня права націонал-демократична партія дістала 8 мандатів. Остаточно соціялісти здобули там 50 мандатів, християнські демократи 32, вільні демократи 10 і націонал-демократи 8. Багато німців голосували на націоналістів, невдоволені політикою уряду Кізінґера, що старається поправити відносини з Москвою та східньо-німецькими комуністами.

У ПЕЙПІНГУ ВІДБУЛАСЯ в минулу неділю парада з участю пів мільйона осіб з нагоди 18-річчя комуністичного режиму. Параду приймав „сам" Мао Тсе-тунґ із своїми прибічниками, але відсутніми були все ще титулярний президент Лію Шао-чі, генеральний секретар компартії Тенґ Гшіяо-інґ і недавній шеф пропаганди Тао-чу, які є лідерами внутрішньої опозиції проти Мао Тсе-тунґа і його „культурної революції".

У СТОЛИЦІ ІНДОНЕЗІЇ ДЖАКАРТІ ВІДБУЛАСЯ в минулу неділю демонстрація коло 1.000 студентів проти амбасади Комуністичного Китаю. Демонстранти вдерлися туди, здемолювали внутрішнє уладження, спалили документи та побили 12-ох членів амбасади. Остаточно військо розігнало демонстрантів. Комуністичний Китай зголосив гострий протест. Взаємини Індонезії з Комуністичним Китаєм страшенне напружені.

У ПІВНІЧНОМУ В'ЄТНАМІ Є ТЕПЕР 30 совєтських ракетних куренів, кожний курінь по 6 ракетних викидень, себто разом коло 180 ракетних викидень, розкинених по всьому краю, але зосереджених головно біля Ганою і Гайфонґу. З тих викидень вистрілено вже проти американських літаків кругло 4.000 ракет, якими збито 76 американських літаків.

НА КОРДОНІ СІКІЯМУ Й КОМУНІСТИЧНОГО КИТАЮ ПРИЙШЛО в минулу неділю знову до виміни гарматнім і скорострільним вогнем. Сікіям — формально незалежне королівство під протекторатом Індії. Стрілянина йшла біля гімалайського просмику Чо на висоті 14.000 стіп і тривала кілька годин. Про жертви ніодна сторона нічого не подала.

ЗАХІДНЬО-НІМЕЦЬКИЙ ТИЖНЕВИК „БІЛЬД АМ ЗОНТАҐ" ПРИНІС оповідання колишнього сержанта політичної СС-поліції, Валтера Усселіпа, в якому кажеться про смерть Якова Сталіна, сина совєтського диктатора. Яків Сталін попався в німецький полон під час останньої світової війни. Йому казали промовити до совєтських полонених в пронімецькому дусі, але він відмовився. Тоді його — каже Усселіп — німці застрілили.

КОЛ. ГРЕЦЬКИЙ ПРЕМ'ЄР П. КАНЕЛЛЬОПУЛЬОС ЗНОВУ ПУБЛІЧНО КРИТИКУВАВ теперішній режим в Греції, всупереч забороні такої публічної критики. Грецька — контрольована урядом — преса твердить, що той діяч „не має права давати поради армії та ще й критикувати її".

Президент заохочує бизнесменів створити варстати праці для безробітних

Вашинґтон. — Президент повідомив 2-го жовтня, що Федеральний Уряд починає здійснювати програму, яка має заохотити приватних бизнесменів творити нові підприємства в п'ятьох міських і в двох сільських районах, де число безробітних довший час не зменшується. Ця урядова програма має розвіяти страх у бизнесменів відкривати нові бизнеси в неґритянських ґетто, де можуть виникнути заворушення та знищити нові фабрики. Керувати цією програмою має Вілліям Е. Ціш, колишній президент Генеральної Корпорації Аероджет. Президент заявив, що керівник нової програми втішається повагою серед підприємців, тому йому повинна вдатися ця дуже делікатна місія переконати власників капіталів інвестувати свої гроші в дещо рисковні бизнеси. Та ці бизнесмени мали б дістати ґарантії від Адміністрації Малих Бизнесменів на винайм площ, потрібних під будову нових фабрик. Департамент Праці має визначити райони, де ці фабрики мали б бути збудовані в містах із більшим числом безробітних, і тоді урядові аґенції зробили б контракти з власниками цих нових фабрик. Департамент Оборони і Адміністрація Урядової Служби вже вивчають цю справу і вирішують, які товари можна б замовляти в нових фабриках. Уряд має дати фонди на те, щоб робітники з міських ґетто могли без труднощів доїздити на працю до нових фабрик. Департамент Здоров'я обіцяє допомогу зі свого боку — опіку над здоров'ям робітників, які затруднені будуть при здійснюванні нової програми.

У Республіканській партії настав поділ у підході до політики Президента

Вашинґтон. — Після того, як у минулому тижні республіканський сенатор Трастон Мортон, колишній голова Республіканського Крайового Комітету, виступив з гострою критикою політики президента Джансона супроти В'єтнаму, в понеділок 2 жовтня приєднались до тієї критики республіканські сенатори Шерман Купер з Кентакі і Чарльс Персі з Іллиной. Ті обидва республіканські сенатори заперечували твердження з минулотижневої промови Президента, наче б замирення у В'єтнамі залежало виключно від комуністів. Вони твердили, що, навпаки, перший крок до замирення повинен вийти від Америки і що таким першим кроком має бути беззастережне припинення бомбардування Північного В'єтнаму. Однак з таким становищем не погоджувались інші республіканські колеґи названих сенаторів: Джек Міллер з Айови, Пітер Домінік з Колорадо, Стром Тирмонд з Савт Каролайни і Джордж Мурфі з Каліфорнії виступили в обороні самого принципу участи Америки у В'єтнамській війні та критикували Президента не за те, що він бомбардує Північний В'єтнам, а за те, що обмежує те бомбардування, виключаючи з-під нього різні важливі стратегічні цілі.

Опитування Гарріса виявляють, що 58 відсотків підтримують Уряд в справі війни

Ню Йорк. — Переведене опитування аґенцією Луїса Гарріса виявляє, що 58 відсотків опитуваних підтримують президента Джансона в справі війни у В'єтнамі, а 37 відсотків проти, решта не зайняла становища в цій справі. Треба додати, що в липні 72 відсотки підтримували Уряд в цій справі, а в серпні цей відсоток зменшився до 61-го. За продовжування бомбардування у В'єтнамі висловилися 48 відсотків опитуваних, 37 було проти, а 15 відсотків нерішених. В червні ці відсотки виносили — 59, 25 і 16, а в квітні цього року — 67, 18 і 15. З цього виходить, що зменшується число тих, які підтримують урядову політику, і збільшується число тих, які хотіли б, щоб ЗДА забрали свої збройні сили з В'єтнаму.

Конституційна Асамблея у Південному В'єтнамі затвердила президентські вибори

Сайґон. —116-членна Конституційна Асамблея Південного В'єтнаму затвердила в понеділок 2 жовтня ц. р. пізнім вечором президентські вибори, які відбулися у тій країні 3 вересня ц. р. Голосування відбувалось тайно, картками, при чому голосувало 106 осіб; 58 заявились за затвердження виборів, 43 за уневажненням виборів, один стримався, чотири картки уневажнено. Це рішення Конституційної Асамблеї відвернуло загрозу поважної політичної кризи, яка настала б, коли б уневажнено вибори та розписано нові. Зокрема уневажнення виборів самими в'єтнамцями було б ударом по американському престижі з уваги на те, що 22-членна американська делеґація, яка перебувала у Південному В'єтнамі під час отих виборів в характері обсерваторів, висловилась позитивно про хід виборів, а президент Джансон вислав був депешу з ґратуляціями новообраному президентові генералові Нґуєнові Ван Тіє. Існувала поважна загроза, що вибори будуть уневажнені, бо Комісія Асамблеї, яка розслідживала скарги на виборчі зловживання, висловилась за уневажнення виборів. Конституційна Асамблея мотивувала затвердження президентських виборів тим, що вправді стверджено багато неправильностей, які стосувалися близько півтори мільйона відданих голосів (загалом голосувало близько 6 мільйонів осіб), проте Комісія прийшла до переконання, що ті зловживання радше пошкодили, як помогли генералові Нґуєнові Ван Тіє і що він повинен був мати більше голосів, як їх підраховано. Атмосфера в Сайґоні все ж напружена у зв'язку з безперервними студентськими й буддистськими демонстраціями. Директор поліції передав лідерові войовничих буддистських монахів Тіч Трі Кванґові поважну пересторогу, закликаючи припинення демонстрацій. У Південному В'єтнамові мають ще відбутись вибори до нижчої палати парляменту, яка має складатись з 137-ох послів. 60-членний сенат був уже обраний разом із президентом та віце-президентом держави.

Йорданія вимагає санкцій проти Ізраїлю

Об'єднані Нації. — В дальшому ході дебат на сесії Генеральної Асамблеї Об'єднаних Націй йорданський міністер закордонних справ Мухаммад А. ель-Аамірі домагався у своїй промові в понеділок 2 жовтня ц.р., що Об'єднані Нації повинні проголосити санкції проти Ізраїлю, якщо той буде вперто відмовлятися виконувати рішення Об'єднаних Націй. Йорданський представник пригадав, що надзвичайна сесія Генеральної Асамблеї прийняла літом цього року дві резолюції, а саме, з закликом до Ізраїлю не змінювати політичного статусу Єрусалиму та взяти активну участь у розв'язці проблеми арабських втікачів. Йорданський речник закидав Ізраїлеві жорстоку поведінку супроти цивільного населення на окупованих арабських землях.

Світлана Алілуєва хвалить Хрущова і мовчить про батька

Ню Йорк. — Донька кривавого диктатора Сталіна Світлана виступила на телевізії у зв'язку з тим, що 2-го жовтня появилася її книжка „Двадцять листів до приятелів", деякі частини якої давніше друкувалися в періодичній пресі. Донька Сталіна заявила, що СССР „пішов назад" та завів цензуру й стримує поступовий рух, який був появився під час панування Хрущова. Слухачі інтерв'ю зі Світланою могли думати, що за Хрущова скасовано цензуру, що не відповідає дійсності. Щоденник „Дейлі Нюз" про цей виступ доньки Сталіна на телевізії, подаваний до 46 стейтів, пише таке: „Світлана Алілуєва, яка втекла до ЗДА в квітні ц.р. навіть не пробувала підкреслити того, що головним архітектом тої системи терору, який тримав Росію в залізному стиску довгі роки, був її власний батько".

КУРИТИБА ДІЖДАЛАСЬ ТАРАСА ШЕВЧЕНКА

Куритиба, Бразилія (М. К.). — Обіцяного сім років ждуть, каже народна мудрість. Щось подібне сталося і з пам'ятником Тарасові Шевченкові в Куритибі, головному місті естада Парана і найбільшому зосередженні українців на бразилійському терені.

Ще для відзначення сторіччя з дня смерти Великого Кобзаря тут було створено загальний Шевченківський Комітет, до складу якого ввійшли представники обох Церков та різних організацій. Але століття проминуло, а пам'ятник... постав лише в розмовах та дискусіях на довгих і частих засіданнях Комітету. Тривалий час Комітет займався доволі гострими суперечками, хто і які мусить мати в ньому впливи, хто особливо має право брати в ньому участь, а хто ні. Докладно повторювалось усе те, що було з колишнім Координаційним комітетом Українців Бразилії, якому так і не повелося вийти зі стадії суперечок і який, захирівши, зовсім непомітно зійшов з кону.

При такому стилі „роботи" Комітету минуло й 150-річчя з дня народження Поета. Однак, Шевченківський комітет продовжував існувати, сподіваючись „на кращі часи". Автор цих рядків уже пропонував „міродайним чинникам" почати влаштовувати на честь Комітету спеціяльні академії. Але злам у діяльності цього громадського органу таки стався, і то, здавалось, в найбільш несприятливих для нього обставинах.

Десь біля двох років тому на засідання Комітету запрошено групу фахівців для обміну думками, яким має бути пам'ятник Шевченкові в Куритибі. Та, замість цієї важливої справи, на засіданні, не зважаючи на присутність сторонніх осіб, знову вийшла назверх „стара біда", бо одні комітетовці стали доводити іншим, що вони є неправними членами. Правда, на вимогу запрошених, тоді цю суперечку припинили, але осуга від неї в кожного присутнього залишилась дуже погана. Під таким неприємним враженням не дивно, що на згаданому засіданні навіть запала пропозиція — поставити пам'ятник Тарасові Шевченкові в Куритибі який - будь, хоч би й погруддя кімнатного розміру.

І ось встав тоді на ввесь зріст всч. о. Микола Іванів, ЧСВВ і рішуче відрубав:

— Горобців ставити не будемо! Або Шевченко такий, як у людей, або ніякий. Наша колонія, хоч і дуже бідна, але своєму Пророкові пам'ятника спорудить, гідного його великого імени. Скільки на те потрібно буде грошей, стільки ми й мусимо зібрати...

Від тоді й почалася справжня діяльність Комітету. В

(Закінчення на стор. 3-ій)

Президія і ВО УНРади відбули наради

Мюнхен (УІБ) — Дня 9 вересня ц. р. відбулися тут засідання президії Української Національної Ради в повному складі Президії, з участю президента УНР М. Лівицького, голови ВО д-ра А. Фіґоля та членів ВО. Засідання відкрив голова УНРади Я. Маковецький, привітавши присутніх та повідомляючи про те, що представник Української Соціялістичної Партії в Президії УНРади проф. С. Довгаль передав Президії заяву ЦК Української Соціялістичної Партії, яка уповноважує його брати участь у засіданнях Президії УНРади. Від імені Президії Голова УНРади висловив проф. С. Довгалеві і ЦК Укр. Соціялістичної Партії подяку за всі старання включити сили фракції УСП до активної участи в роботі Української Національної Ради.

Президія розглянула наступні питання: Інформація Голови ВО та Керманича Ресорту зовнішніх справ; Відношення ОУНз до Державного Центру у зв'язку з появою Бюлетеня ОУНз ч. 9; Громадський сектор УНРади та Світовий Конґрес Вільних Українців.

Голова УНРади передав слово голові Виконавчого Органу д-рові А. Фіґолеві, який з'ясував основні напрямні дії ВО від 30 червня ц. р. та предложив на затвердження Президії конкретні внески Виконавчого Органу. Окрему увагу присвячено праці ресорту зовнішніх справ, що його керманич, д-р В. Федорончук, виголосив обширний елаборат до принципових питань зовнішньої політики Державного Центру, призначений для представників ВО та співробітників Ресорту зовнішніх справ в окремих країнах.

Після розгляду обидвох звідомлень, Президія прийняла такі постанови:

Прийнято до відома і схвалено звідомлення Голови ВО та Керманича Ресорту зовнішніх справ.

Продовжено важність діючого бюджету ВО до 1 липня 1968 р., тобто на 6 місяців.

Доручено Голові ВО д-ру А. Фіґолеві зайнятися в часі своєї подорожі в ЗДА й Канаді реорганізацією представництв ВО.

Одобрено доцільність покликання Політичних Рад з дорадчим голосом при Представництвах ВО в ЗДА й Канаді.

З черги Президія розглянула питання відношення ОУНз до Державного Центру у зв'язку з появою Бюлетеня ОУНз ч. 9, за червень ц.р. Після вислухання внеску Фракції УНДС та обширної дискусії на повищу тему Президія перенесла розгляд згаданого питання на черговe засідання. Цим своїм рішенням Президія пішла назустріч побажанням тих фракцій, які не могли зайняти остаточного рішення в цій справі, не маючи становища центральних органів.

Прийнятий Шостою Сесією закон про введення т. зв. Громадського Сектора в Українську Національну Раду передбачає, що Президія і Виконавчий Орган УНРади випрацюють постанову, якою буде реалізовано ухвалу закону. Після обміну думок справу передано на опрацьовання проєкту Правничій Комісії. З особливою увагою Президія розглянула питання підготови Світового Конґресу Вільних Українців. Голова УНРади Я. Маковецький подав до відома Президії найновіші інформації відносно підготови СКВУ, а президент М. Лівицький потвердив незмінність позиції керівних органів ДЦ в справі участи ДЦ в імпрезах СКВУ, схвалених на засіданні Президії УНРади 30 червня цього року і поданих до відома віцепрезидентові УККА п. Йосифові Лисогорові в часі його візити в Мюнхені початком липня ц. р.

Попереднього дня, в п'ятницю 8-го вересня, тут же відбулися наради ВиконавчогоОргану УНРади.

ВИСТАВКА ОБРАЗІВ МИРОСЛАВА РАДИША

Ню Йорк. — У приміщенні „Ніколас Реріх Музею", 319 Захід 107 Вулиця, від 8 жовтня до 5 листопада триватиме індивідуальна посмертна виставка картин мистця пензля Мирослава Радиша (1910-1955). Ґалерія відчинена щодня, крім суботи, від 2 до 5 по полудні, вхід безкоштовний. Мирослав Радиш, родом із Зах. України, вчився мистецької штуки у Вільні та у Львові, був головним декоратором Львівської опери, по війні з 1950 р. жив у ЗДА.

ШИРОКО РОЗГОРТАЄТЬСЯ ОСІННЯ ОРГАНІЗАЦІЙНА КАМПАНІЯ УНС

ОКРУЖНІ КОМІТЕТИ ВІДДІЛІВ УНС В НЮ ЙОРКУ, ДЖЕРЗІ СИТІ, ВОТЕРВЛІТ, АЛЛЕНТАВНІ, РОЧЕСТЕРІ, ЮТИЦІ, ПИТСБУРҐУ, БОФФАЛО І ВИЛКС БЕРІ ВІДБУЛИ ОРГАНІЗАЦІЙНІ НАРАДИ З УЧАСТЮ ЕКЗЕКУТИВНИХ УРЯДОВЦІВ.

Джерзі Сіті. — З кінцем минулого тижня почалася з новою інтенсивністю осіння організаційна кампанія Українського Народного Союзу, кінцевою метою якої є заокруглити кількість членства УНСоюзу до 100,000 з нагоди 75-річчя цієї найстаршої і найбільшої української установи у вільному світі, що припадає в 1969-му році. Теперішню справді „ударну" осінню організаційну кампанію започатковано з кінцем минулого тижня, як головні екзекутивні урядовці та місцеві члени Головного Уряду відбули організаційні наради Окружних Комітетів Відділів УНС у дев'яти громадах. Про наради в Питсбурґу вже було повідомлення в попередньому числі „Свободи". На цьому місці інформуємо коротко про наради в Ню Йорку, Джерзі Сіті, Рочестері і Боффало, у Вотерліті і Ютиці та в Аллентавні і Вилкс Бері.

НЮ ЙОРК, Н. Й.

В п'ятницю, 29 вересня 1967 року в приміщенні Товариства „Дністер", 361-го Відділу УНСоюзу, відбулися організаційні збори Відділів ню - йоркської округи. В зборах взяли участь секретарі та інші урядовці й делеґати двадцяти Відділів. Деякі Відділи виправдали свою неприявність. На порядку нарад було справоздання головного секретаря д-ра Ярослава Падоха про стан ювілейної кампанії всього УН-Союзу, а окремо нюйоркської округи, при чому він подав, які Відділи виконали свою квоту, а які не виконали. Десять Відділів взагалі не брали досі участи в кампанії. Округа придбала досі 266 нових членів і зайняла третє місце в табелі округ після Філядельфії та Торонта. Подавши стан кампанії д-р Падох звернувся із закликом до представників Відділів скласти звіт з їх діяльности та подати плян дальшої участи в кампанії з метою вповні виконати свої квоти. Після того промовляли заступниця гол. предсідника п. Марія Душник та головна радна п. Марія Демидчук. Обі подали свої міркування щодо кампанії та вказівки про організацію членів. Після того представники Відділів подавали свої погляди на кампанію та свої заходи для її успішного завершення. Після дискусії гол. секретар подав ряд конкретних порад, як плянувати та переводити в життя кампанію й де знаходяться головні джерела нових членів. При цьому вказав на членів Відділів, як важливе джерело нових аплікацій, бо майже всі вони мають занизьке забезпечення й потребують його збільшити, до чого особливо надається акцидентова грамота. Зборами проводив голова Округи адв. Іван Флис, а протоколував наради секретар Округи Іван Малець.

ДЖЕРЗІ СИТІ

Минулої п'ятниці, 29-го вересня відбулися тут у приміщеннях УНДому організаційні збори Окружного Комітету Відділів УНСоюзу Джерзі Сіті та Надгудсоння, в яких взяли участь представники шести Відділів цієї округи. Доповідь про членську кампанію та завдання й обов'язки урядовців Відділів виголосив заступник гол. предсідника Володимир Сохан. Збори відкрив та ними проводив голова Окружного Комітету Антін Шаран. Секретар Окружного Комітету Мирон Сірий відчитав протокол із попередніх зборів округи, після чого представники поодиноких Відділів звітували про працю та успіхи в членській кампанії 1967 року, складаючи при тому зобов'язання виповнити назначену їм квоту до кінця року. Після звітів та доповідей відбулася дискусія над поліпшенням організаційної праці Відділів округи, при чому обганізаційний референт Окружного Комітету п. Дмитро Дидик та інші учасники дискусії обмінялися цілим рядом повчаючих порад та нових плянів праці над приєднуванням нових членів.

По закінченні офіційної частини зборів всі учасники були запрошені на перекуску, влаштовану Управою Окружного Комітету, в часі якої продовжувано обмін думок місцевих союзових діячів.

ВОТЕРВЛІТ, Н.Й.

Організаційні наради Окружного Комітету Відділів УНС Трой-Амстердам відбулися тут в суботу, 30-го вересня, в Українському Американському Горожанському Клюбі з участю головного предсідника Йосипа Лисогора та головного радного Володимира Запаранюка. Відділи чч. 13, 57, 191 і 266 прислали своїх репрезентантів на ці наради. Не були заступлені Відділи 70, 150, 476 і 477. П. Шевчук з Вотерліту інформував, що в

(Закінчення на стор. 4-ій)

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by the Ukrainian National Ass'n, Inc. at 81-83 Grand St., Jersey City, N.J. 07303

Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918.

Subscription Rates: One year $12.00; six months $6.25; three months $3.25. Jersey City & Foreign Rates: One year $14.00; six months $7.50; three months $4.00. For UNA members monthly 65¢.

Статті підписані їх авторами, не мусять відповідати становищу редакції.

P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Хто довше видержить

У своїй промові з минулої п'ятниці президент Джансон зацитував одного західнього дипломата, який недавно вернувся з Ганою: „Вони (північнов'єтнамські комуністи) вірять, що їх видержливість більша, аніж наша, і що тому вони не можуть програти". Це потвердив „один гість з комуністичної столиці", який заявив: „Вони припускають, що війна буде довга і що американці кінець - кінцем програють внаслідок заломання моралі, втоми й психологічних чинників". Та й сам прем'єр Північного В'єтнаму заявив у 1962 р.: „Американці не люблять довгої війни. Тому ми остаточно виграємо".

Президент, очевидно, заперечив тим комуністичним обрахункам і висловив переконання, що в'єтнамські комуністи мусять, хоч і пізно, прийти до висновку, що вони помилялися. Президент Джансон має рацію, бо в основі думання в'єтнамських комуністів лежить їхнє незнання Америки, американського военно - господарського потенціялу та американської психіки. Го Чі Мінь і його дорадники зформулювали свій погляд на Америку та війну проти неї на базі свого досвіду з війни проти Франції, переконані, що „історія повториться", але забуваючи, що Америка 60-их років не є Францією 40-их і 50-их років, цілі одної і другої у В'єтнамі були інші, психіка французів і американців інша.

В цій ситуації фальшиву віру в'єтнамських комуністів насправді підтримують усі ті противники в'єтнамської політики Президента, які критикують не спосіб ведення війни, а саму війну, самий принцип, чи Америка повинна була у неї встрянути і її продовжувати. Створилась парадоксальна ситуація: критикують політику Джансона видатні постаті з американського політичного й культурного світу, демократи й республіканці, що їх антикомуністичний світогляд ніколи не викликав ніякого сумніву, але вони, прагнучи якнайскорішого миру, продовжують війну, бо зміцнюють переконання в'єтнамських комуністів, що мораль американського народу заломиться, що не стане американцям терпеливости — видержати у війні.

Джансон має рацію: американська демократія, яка забезпечує „право не погоджуватися", таки сильніша за комуністичні сподівання. Дорого коштує в'єтнамським комуністам пізнавати Америку.

Безземельні раби

На самому початку большевицької контрреволюції в Російській імперії, вже 26 жовтня 1917 р. Всеукраїнський з'їзд Совєтів прийняв „декрет про землю", яким формально скасовано в Росії право приватної власности на землю. Київська „Культура і Життя" в ч. 70 у статті „Господарі землі" зазначає, що відтоді земля „стала всенародним надбанням", а „трудове селянство одержало понад 150 мільйонів гектарів земель, які належали раніше поміщикам, царському родові".

Як показав досвід, насправді ж землю як у самій Росії, так і в підкорених нею неросійських республіках, забрав большевицький уряд від усіх селян всіх народів. Коли перед большевицькою контрреволюцією селянам належала велика частина землі, як їхня власність, то в СССР усіх селян тотально обезземлено, себто позбавлено їх основи - основ. Примусовим опролетарюванням селянства комуністична партія хотіла зробити з них новий пролетаріят, який, за вченням Маркса, не має батьківщини. Одністю рукою відібравши землю, Москва другою рукою — „дала" ту ж саму землю селянству, і то у „вічне користування", але ... в колгоспі, а вся колгоспна земля — це земля державна. Щоб колгоспники могли вижити, держава дала їм згодом малі присадибні ділянки, однак, лише „з правом користування", тобто держава може їх кожного дня відібрати і зробити в Україні новий 1933 рік.

Отак зашаховане селянство в Совєтському Союзі, безземельне, як ніде в світі, совєтська преса намагається переконувати, що все таки колгоспна форма обробітку землі — найкраща. Мовляв, без „великого соціялістичного виробництва — не можна вести сільське господарство на науковій і машинній основі". Що це не так, бачимо з досвіду селян - фармерів у вільних країнах, особливо ж у ЗДА і в Канаді: маючи власну землю і не маючи жахливої колгоспної панщини, вони продукують стільки збіжжя, що держави змушені його продавати за кордон, бо в ЗДА і Канаді забагато хліба й до хліба.

Гасла большевицької контрреволюції про „землю і волю" були, як і сам большевизм, найбільшим обманом історії. Замість землі і волі ця контрреволюція обернула мільйони селян у безземельних колгоспних рабів.

РАКЕТОДРОМ У БАЙКОНУРІ

В Совєтському Союзі засекречують навіть такі „об'єкти", як сільські шляхи, містки і навіть малі електрівні, що неспроможні освітити й одного села. Але справа з засекречуванням місця в азійській совєтській республіці, з якого випускають космічні ракети з людьми й без людей, для науки і для розвідки — це вже щось інше. Донині в тій місцевості ще не побував ні один закордонний журналіст. Зате побував там кореспондент ТАСС Романов з нагоди 10-річчя першого випуску штучного космічного сателіта, за проєктом ученого Сергія Корольова, українця родом. В „Радянській Україні" з 20 вересня він надрукував розповідь про той совєтський космодром, називаючи його працівників тільки на ім'я і по батькові, без прізвищ.

Летіли до Байконуру літаком, під яким видно було „то сіру, то коричневу, то вогняно - червону, то зрідка зелену" землю. Коли літак приземлився, перед кореспондентом відкрилась „непривітна рівнина". Подаємо далі за „Радянською Україною":

— А де ж космічні ракети?

— Ракети? Там. — І Володимир Якович, так звали інженера, показав убік ажурних щогл, які, наче людивелетні, крокували з півдня на північ, до обрію, несучи на своїх плечах мільйони кіловат електроенергії. — А тепер — у містечко. Прикривши очі рукою, щоб не осліплювало сонце, я повернувся, куди показував інженер, але нічого не побачив, крім зеленуватої хмари, що застелила частину обрію".

Називаючи умовно те містечко „Звєздоградом", автор переповідає розповідь шофера, який віз його до того центру:

„Кілька років тому сюди, в Байконур, приїхали сотні юнаків: росіяни і українці, білоруси й узбеки, місцеві жителі — казахи, таджики, киргизи, представники народів Кавказу, Прибалтики. Степ ожив, наповнився гулом бульдозерів, тракторів. Пізніше я дізнався, що приблизно кожен третій тут був комуніст або комсомолець".

Про кліматичні обставини і саме містечко:

„Завтра чекай піщаника, поморщився „головреж", охоче погодившись стати нашим гідом. — Вітер і дрібний пісок. Так і живемо: взимку вітри з снігом, температура мінус 35, а влітку до плюс 40 доходить. Це в тіні.

Містечко невелике, красиве і затишне. Школи і технікуми універсальні, крамниці, кафе, сквери, клюби, спортивні майданчики, автобуси і таксі — все як у великому місті. Машина круто повернула праворуч, і ми виїхали на велику площу. Площа Леніна. Тут відбуваються всі торжества. Лівіше — вулиця імени Юрія Гагаріна, а там — новий стадіон. Знайома ця площа. Колись я був свідком, коли, заповнена докраю, вона радісно шуміла. На трибуні стояли Юрій Гагарін і Герман Тітов".

У містечку Байконур живуть „ракетники, фізики, хеміки, математики, випробувачі, педагоги, медики". Між ними багато молоді, для якої збудоване молодече кафе „Бєрьозка". Сказано дещо й про саму техніку випускання ракет:

„Господарство у нас складне і велике. Серце його — найпередовіша сучасна техніка, — розповідав мій співрозмовник. — Підготова до старту космічних ракет, поки ще в багато - багато разів складніша, ніж відрядження рейсового літака. Якщо підрахувати загальне число ракетостартів, які відбулися тут, то воно не таке вже й велике. Кожен політ у космос — подія значна і підготова до нього вимагає від людей не тільки часу, але й великих знань, злагоджености і чіткости в роботі"...

Якийсь інженер Анатолій Семенович мусить бути дуже вартісним фахівцем, бо, хоч у випущених ним ракетах згорів не один совєтський космонавт, все ж і далі залишається він на праці:

„Стартовики, яких ви часто називаєте у своїх репортажах „хлопці в синіх комбінезонах" — чудові ракетники. Велика їх заслуга у розвитку ракетної справи. Анатолій Семенович „запускав" всіх радянських космонавтів, він дав команду „пуск" і ракеті, яка підняла перший у світі радянський штучний супутник Землі. Нині цей чудовий спеціяліст — один з керівників космодрому".

В кінці репортажу підкреслено, що „комуністи і комсомольці — це серце і мозок нашої справи". Треба зазначити, що та „справа" далеко не обмежується наукою, інакше Байконур не був би під контролею міністерства оборони. (П)

Комуністи зискали у комунальних виборах у Франції

Париж. — Попередньої і минулої неділі відбулися частинні вибори до департаментових, себто автономних провінційних управ у Франції, при чому йшлося про вибір 1.722-ох радних з-посеред усіх 3.182-ох у 95-ох т. зв. генеральних радах. Вибирається їх на 6 років, отже решта мандатів важні ще дальших три роки. Комуністи мали раніше з-посеред 1.772-ох мандатів тільки 56, — тепер те число підвищили до 97. Голлісти мали 162, тепер підвищили свій стан посідання до 180 мандатів. Так звана Федерація лівиці, яка йшла у виборчому бльоку з комуністами, втратила 11 мандатів, але здобула таки 444 місця. Найбільш завзята виборча кампанія йшла у шістьох департаментах так званого „червоного пояса" довкола Парижу. Комуністи, мабуть, здобули безоглядну більшість в одному з тих департаментів, а то й у двох. Перемогу комуністів приписують головно їх здисциплінованості, масовій участі у виборах при байдужності демократичного центру та деякому захитанні престижу де Голля.

I. Світ

КІНЕЦЬ АНГЛІЙСЬКИХ ВПЛИВІВ

Цього року сповнюється 125 літ в того дня, коли під тиском англійців богдихани Китаю, манджурської династії, приневолені були відкрити кілька портів своєї країни для торгівлі з чужинцями.

Події в околицях Кантону 1840-1842 рр. змусили виступити зі зброєю англійців, коли китайський уряд заборонив чужинцям мати безпосередні торговельні зносини з китайцями, дозволяючи вести торгівлю лише через своїх урядових представників. В результаті военної експедиції англійці здобули ряд привілеїв, ґарантованих договором у Нанкіні. Ці военні події ввійшли в історію під назвою „опіюмної війни", хоч фактично англійці ніколи не виступали в обороні торгівлі опіюмом.

Другу війну вели 1858 року в Китаї англійці та французи, і закінчилась вона т. зв. Тянь - цзінським договором, згідно з яким відкрито для чужинецької торгівлі п'ять портів, у тому числі в Шангаї.

В Шангаї англійці заложили велику торговельну факторію та консулят і рівночасно почали з Китаєм торговельні зносини американські фірми Бостону та Сан - Франсіско. Внаслідок того у великій мірі загострилася між ЗДА і Росією конкуренція на Далекому Сході.

Рядом договорів европейські держави дістали від Китаю право на заснування своїх концесій. В Шангаї засновано тоді дві великих концесії, англійську та американську, які в 1863 р. об'єдналися в одну т. зв. „інтернешенел сетлемент" з територією біля 350 кв. миль; пізніше була заснована також французька концесія.

Міжнародній сетлемент мав свій муніципалітет, поліцію та біля 15 тисяч вояків-індусів; крім того були там досить великі військові частини англійські, американські, а пізніше й японські.

У Шангаї було тоді п'ять мільйонів населення, 17 тисяч промислових закладів і понад тисячу банків. Це був четвертий порт у світі, пов'язаний з усіма важливими портами світу.

Чужинці заснували в Шангаї цілий ряд високих шкіл, як католицький університет „Аврора", ведений єзуїтами, німецька медична академія, американський коледж, а пізніше університет св. Джанса.

Засновником цього університету був єпископ Шаревський, Єпископальної Церкви. Був він жидом з походження, з південної Литви; середню освіту одержав у Житомирі, а вищу в Німеччині. У 1855 р. в Америці вихристився і все своє життя присвятив праці для поширення християнської віри серед китайців. У Китай приїхав в 1859 р. Єпископ Шаревський переклав на китайську мову Біблію, двічі перевидану за його життя.

У Шангаї на т. зв. Банду, що був прибережною частиною міжнародного сетлементу, стояли великі будинки банків, готелів та різних установ. Величезний Гонґконґ-Шанґанський банк фактично контролював економічне життя міста. А на березі ріки Сучов, що впадає до р. Ванпу, була велика садиба з будинками британського консуляту. Недавно хуліґанська банда Мао вигнала з того консуляту представника Лондону, а його майно пограбувала та понищила. З тим днем закінчилася столітня епоха англійських політично - економічних впливів у Китаї.

Шангай пережив багато... 8-го грудня 1941 р. ранком японці обстріляли американський малий військовий корабель і змусили його залогу скласти зброю, а англійський кружляк потопили. То був початок Тихо - океанської війни, початок окупації Шангаю. В той час японці вже вели бої з військами національного Китаю далеко від берегів. Червоні війська Мао перебували тоді в далекій провінції і ніколи фактично відкритих боїв з японцями не вели.

Із закриттям британського консуляту на сторожі англійських інтересів у тій частині світу залишається Гонґ - Конґ. Хто знає, як довго витримає він китайський натиск.

Англійці втратили в Китаї найбільше з усіх держав: понад більйон фунтів стерлінгів.

Шангай був створений як торговельний та культурний осередок в Азії головно англійцями. Не тільки у своїх колоніях, але й поза ними вони залишили величезні культурні впливи — серед них свою мову, яка стала фактично найважливішим засобом комунікації народів світу.

ВИРІЇ

Про вирій знав я із
дитячих літ:
Птахи летять у теплий,
дальній світ.
Дитячий смуток серце
довго краяв —
Не близько пташці до
отого краю...

І я свою веснянку —
долю вимрію,
Яка вона — з дитинства
ще не знав.
Земля своя — це щастя
вище вирію,
До неї завжди серцем
долинав.

Мій вирій теплий і в
зимову стужу,
Його плекаю в рідному
краю.
В чужій сторонці око
ледь примружу, —
Всю землю бачу,
матінку мою.

Я нерозлучний з рідною
землею,
Моя любов — найвища
і земна,
Тож до землі, іздалеку,
лечу до неї,
А в сні до мене приліта вона.

В сердечнім співі та
розмові щирій
Як непомітно відпливає час...
Там, де Хоружівка — мій
теплий вирій.
Де я на щедрих луках
сонце пас.

ОЛЕКСА ЮЩЕНКО

Читайте українські книжки і газети, бо часте читання веде до просвіти, а просвіта — це сила

Леся Лисак

ОСІНЬ

Колись зустрічали Осінь поезією та піснями. Багато їх було одних і других. Колись до краси Осени придивлялися. Пребагато краси Осінь у собі мала. Від перших букетів айстр до останнього жовтого кленового листка простягалася ця краса.

Тепер пісні рідко чути. Поезії, тужливі та гарні, як сама Осінь, у збірках залишилися. У бюрі, у фабриці немає часу Осени зустрічати. А вона йде. Ранком шиби авта вкриті сизою мрякою. На даху авта жовті листочки. Коли б, їх змітаючи, очі вище підняти, на дерево, що їх скинуло, глянути, може б пригадали, що вона прийшла. Але дивитись, думати, часу немає. Справ та зайнять стільки, турбот всяких. Щоденно важливі справи — місця немає на якісь там осінні настрої.

Та в якусь суботу чи неділю всі важливі справи кудись щезають. Є тільки ясний, тихий день і є бажання вирватися з міста. Бодай на кілька годин. Будь-куди, щоб далі від вулиць та будинків. І коли ви видістаєтесь із плутанини перехресть та гайвеїв, перед вами небо та поле. І тоді Осінь підходить до вас близько, так близько, що можна торкнутись її рукою.

Дивно — це нетутешня Осінь. Вона здалеку прийшла. Їй стільки ж років, скільки ви блукаєте чужими дорогами та чужими краями. Вона прийшла тією стежкою, якою йдуть ваші думки до рідного. Ви ж пригадуєте собі її?

... При гостинці росли дерева, що їхнє віття хилилося вниз червоними ягодами. Діти рвали їх, нанизували на льняну нитку і робили „коралі". Це була рябина. Сік тих ягід був кваскуватий, терпкий. Він пах осіннім повітрям. Червоні коралі рябини майже торкались дротів телеграфних стовпів при гостинці. Дроти завжди щось гомоніли. Самі гомоніли, бо вже не було ластівок, які гойдали ними влітку. Ластівки вже відлетіли.

Біля гостинця подекуди стерні. Вони вибляклі від сонця, і поміж ними трава. Тому, що стерні під осінь бліднуть, тим яскравіше зеленішають озимі жита. Вони густі, буйні. Щоб тільки повіяв легкий вітер, вони починали хилитися то в один, то в другий бік. Коли вони коливались, здавалось, що зелень сріблясто відблискує. Озимі жита під осіннім сонцем завжди видавались зелено - сріблястими.

А поруч них — картопляне поле. Стебелини пригнулися до землі, стали брунатними. Внедовзі копатимуть картоплі. Тоді почне падати дощ. Немов навмисне. Доки картоплі в полі — сонце. А коли їх треба викопувати — дощ.

Не було б нічого особливого, тим більш поетичного, дивитися на брунатні стеблини, якби на них не стелились довгі ясні нитки. Нитки бабиного літа.

Ви можете забути багато картин, але цієї, на якій снуються срібні нитки Осени — не можна забути. Її можна було бачити, вийшовши в поле, за місто. Вони були ніжні, як несмілива мрія. І, як мрія, гарні.

Питав поет, чому не назвали краще цих тендітних, прозорих ниток, цього срібного павутиння. Чому так їх звуть, коли в них стільки краси?

Не треба думати про назву. Краще дивитися на них. Краще дивитися, звідкіля їх вітер приніс і куди понесе. Якщо ви мрійник — хай вам здасться, що вітер приніс їх з дому. З тих років, коли ви ще були молодими. І тому так мило на них дивитися. Все, що нагадує Дім, зворушує. Мрій не треба визбуватися. Без них було б дуже сіро.

Мрії об спогади торкають. Немає Осени без спогадів. Осінь — це вони — ці найкращі спогади.

... Пригадуєте, як колись у полі пастушки пекли картоплю? На стерні — вогнище з бадилиння. Язички полум'я невеликі, червоні, зате дим високо підноситься. Такий сивий - сивий. Дим із вогнища на полі. А личка замурзані сажею. Смішно

(Закінчення на стор. 4-ій)

ГОЛОС ЧИТАЧА

За померлих

Відходять від нас свояки, друзі, приятелі... Своїм горем хочемо поділитися з близькими. Подаємо оголошення до газети, але не завжди відповідно їх підписуємо.

Приклад: „Повідомляю Родину, приятелів та знайомих про несподівану смерть мого дорогого чоловіка Петра Мура. Панахида відбудеться... і т. д. В тяжкому смуткові жінка (дружина) Ганна".

Або: „В болючу річницю смерти моєї гаряче любимої дружини Ганни відбудеться панахида..., на яку запрошує приятелів чоловік небіжки Петро Мур".

Чоловік є чоловіком, дружина дружиною доти, поки вони жонаті і живі. У хвилину, коли одне відходить у вічність, той, хто залишається в живих, називається вдовою або вдівцем.

Пані Кеннеді від часу смерти свого чоловіка ніде не була згадала, як його дружина, лише вдова по Президентові Кеннеді.

Католицька та Православна Церкви не толерують двоєженства, одначе без жадних труднощів дозволяють церковний шлюб вдовам та вдівцям, пікреслюючи цим самим, що смерть, з Божої волі, розв'язала попередній подружній стан.

Беручи це під увагу, наші болючі оповіщення в своєму горі підписуймо етикою та світом признаними назвами — „вдова", „вдовець".

Навіть не конечним є писати своє власне ім'я, бо знайомим воно й так відоме, а прізвище померлого згадується на самому початку жалобного оголошення.

Немає сумніву, що діти завжди залишаються дітьми своїх батьків, незалежно від того, чи вони живі чи мертві.

Віра Дорожинська

Павло Семеник

50-ЛІТНІ КЛОПОТИ

(4)

Вже через вісім місяців після усунення Хрущова на базарах Краснодару появилось усяке добро. Повний контраст до того, що було в 1963 році. Це все добро походило не з колгоспів, а з приватних городів. Був це доказ, — пише автор, що може дати селянин, коли має трохи волі. Він не потребує соцзмагання, бригадирів, орденів. Потребує лише запевнення, що має право продавати надвишку із свого городу на ринку, де держава не визначує цін. Хрущов давав такі запевнення, але не додержав їх. Тож чи може селянин довіряти новій владі? Тому то на базарах можна було чути побоювання покупців і продавців, щоб не вернулися такі часи.

Селяни, пише автор, почувають себе зовсім відчуженими від нової влади.

Одного разу присіли до авторового стола у ресторані Краснодару старенький ветеринар і його сестра, вчителька. Довідавшись, що він понад сорок років відвідує Кубань і написав книжку про козаків, сестра ветеринара спитала, чому так цікавиться він їх країною? Автор сказав, що з усіх країв Совєтського Союзу Кубань найбільше йому сподобалася; вона має лагідне підсоння, чудові околиці: на півночі степ, на півдні гори й ліс, море на заході, не одно, а два — Озівське й Чорне.

Такі слова сподобалися їм обом, а ще більше сподобалося, коли вони довідались, що одна американка, з походження кубанка, просила автора, щоб як буде вертатися до Америки, купив їй два буханці кубанського хліба, бо це — найкращий у світі хліб.

„Ви мистці у печенні й варенні, — сказав своїм новим знайомим автор, — ваш борщ смачний, як ніде, навіть у славних готелях Ленінграду та Москви не варять такого". „Чи вам відомо, — спитав ветеринар, — що західні держави купують наше шампанське, а найкращими покупцями є Західня Німеччина"? — Сестра, зідхнувши, додала: „Так, так, ми маємо все, навіть — на лихо — товаришів у партії з головами, надутими наче бальони". — „Березневий пленум, — докинув брат, — видмухав трохи ті надуті голови".

Сталінград автор уперше відвідав у 1923 році, в 1942 році був там удруге. Якось під вечір над Волгою вдивлявся він у призахідне сонце, коли нараз почув запитання: „Англієць?" — „Ні, американець". — Таке питання поставив учитель технікуму. Говорив він такою поганою англійською мовою, що автор попросив його говорити по-російськи.

Учитель чудувався, як це автор, хлопець із білоруського села, став письменником в Америці? Автор пояснив йому, що працював на фармі, закінчив гайскул і вступив до університету. — „То в Америці не треба бути сином багатія, щоб учитися в університеті?" — Автор пояснив, що одержав стипендію, до того ж трохи заробляв, як і багато його шкільних товаришів, які працювали на фабриках або на фармах.

Ця вістка була новиною для вчителя. Коли автор розповів йому про систему вищого навчання в Америці: дорогі приватні коледжі й університети, дешевші державні коледжі й університети та безплатні коледжі, учитель завважив: „Себто хочете мені сказати, що монополісти з Волл Стриту дозволяють безплатно вчитися в коледжах?" — „Вірте мені, що в Ню Йорку є чотири зовсім безплатні коледжі для хлопців і дівчат, які заслуговують на це".

„А чи американці знають, що у Совєтському Союзі навчання безплатне?" — спитав учитель. — „Знають і пишуть про це, я теж писав. Прийшлоб до кращого порозуміння між нашими країнами, коли б і совєтські публіцисти, професори та академіки писали про американську систему навчання так правдиво, як ми пишемо про вашу". — Таж вони пишуть!" — завважив учитель. Автор відповів, що має „Большую Совєтскую Енциклопедію" й багато інших совєтських видань, але там нічого не сказано на цю тему. — „Мушу це перевірити", — сказав збентежений учитель.

Коли чужинець признається совєтським громадянам, що побував у різних краях, його засипають питаннями.

У Сочі розмову почала директорка школи. Вона спитала, чи був автор на Мадярщині. він відповів, що буде, як вертатиметься в Америку. — „Мушу признатися вам щиро, — завважила директорка, — що багато наших людей не похваляє совєтської інтервенції на Мадярщині. Краще, щоб її не було".

Росіяни, які бували у балтійських країнах, признаються, що там усі ненавидять росіян.

Після революції вернувся до СССР американський жид. Він мав в Америці курячу фарму і хотів також в Совєтському Союзі зайнятися плеканням курей на американський спосіб. Плакав перед автором, що проміняв пашпорт ЗДА за совєтський. Це було за Сталіна, але й тепер люди, які повірили совєтським агітаторам і вернулися до СССР, жалують того дуже.

Жид-лікар, що перебув усю другу світову війну в червоній армії, розповідав авторові, що за той час наслухався таких речей про жидів, що йому здавалося, наче б то опинився він серед гітлерівців. А говорили такі речі не так совєтські солдати, як старшини.

В Одесі (населення 700.000, з того 120.000 жидів) автор пішов із двома молодими жидами над берег Чорного моря, на славні рішельєвські сходи, звідки видно було багато чужих кораблів. Один із них сказав: „Ви щасливі з вашим пашпортом, усюди можете їхати". — „А якщо ви мали б такий пашпорт, то куди б поїхали?" — „До Ізраїлю. Коли б дозволено туди виїздити, всі туди наввипередки гнали б до першого корабля. Відколи постала держава Ізраїль, між молодими і старими жидами запанувала єдність. Ті жиди, що за Сталіна агітували проти релігії та дошкуляли рабінам, тепер соромляться тих своїх учинків. Той, хто у своєму пашпорті в рубриці „національність" подав „русский", тепер змінює це слово на „жид". Так національну свідомість пробудила маленька держава Ізраїль серед жидів у всьому світі".

Одеські жиди розповідали авторові про замкнення синагоги у Львові. Цю вістку принесли їм звідти туристи. Щоденник „Львовская Правда" містив цілі шпальти листів від жидів-робітників, щоб влада замкнула це „гніздо контрреволюціонерів, шахраїв, економічних злочинців". Одеські жиди боялися, що й у них прийде до того.

Автор доволі широко згадує про релігійні переслідування

(Закінч. на стор. 3-ій)

ПАМ'ЯТАЙТЕ ПРО ЛИСТОПАД! ПАМ'ЯТАЙТЕ ПРО СВІТОВИЙ КОНГРЕС ВІЛЬНИХ УКРАЇНЦІВ!

КУРИТИБА ДІЖДАЛАСЬ ТАРАСА ШЕВЧЕНКА

(Закінчення зі стор. 1-ої)

місцевій українській пресі з'явилися заклики та статті, заговорили священики обох віровизнань, одностайно виступили наші організації. І збірки стали напливати з усіх - усюд. З щирою душею відгукнулося наше громадянство. Прийшли великі пожертви і з ЗДА та Канади. Невдовзі виявилося, що всі потрібні кошти на пам'ятник уже зібрані. Тут відразу виникла нова думка: пам'ятник Шевченкові в Куритибі має бути кращим від вашингтонського. Раз так, то розпалилися дискусії, як же має виглядати він на Площі України. Балачки, звичайно, точилися довкола „старого" чи „молодого" Кобзаря, на який пам'ятник рівнятися — на вінніпезький чи вашингтонський. Були ще пропозиції показати Шевченка прометеєм (посередній вплив поетеси Ліни Костенко: „Не малюйте Шевченка плебеєм, а малюйте його Прометеєм", або в динаміці, тобто в русі. Зібравши всі пропозиції, знімки всіх пам'ятників Тарасові, його портрети, дали те на розгляд відомому скульпторові французького походження.

Далі Комітет, щоб не розпалювати пристрастей, працював „при зачинених дверях": розглядав різні проєкти. Затвердив один з них, прийняв зроблений з пап'є-маше макет і переслав його на вилив з бронзи до фабрики в Сан Павльо. Хоч з нечленів Комітету майже ніхто цього всього не бачив, але без „правдоподібних" та „достовірних" чуток не обійшлося. Найбільш дотепна з них, мені здається, була така: „Тарас Шевченко з рук французького скульптора вийшов справжнім де Голлем"...

І ось одного погожого ранку, зайшовши на подвір'я Хліборобсько - Освітнього Союзу в Куритибі, зустрілися ми з добре знаною особою в чорній сутанні, при білому комірці.

— Вже бачили? — привітавшись, спитав всч. о. Іванів.

— Що саме?

— Ходім!

За мурами будинку ХОС'у, на подвір'ї побачили ми величезну дерев'яну скриню з відкритим верхом. Всередині Тарас Шевченко, вилитий з бронзи на два з половиною метри висоти. П'єдестал під постать має теж два з половиною метра, отже разом на пам'ятник припадає п'ять метрів, а стоятиме він на високорівні Площі України і справлятиме враження справді маєстатичне.

Як же виглядає „куритибський" Шевченко?

Насамперед, спростовуємо чутку про де Голля: нічого спільного між цими двома постатями немає. Чи „молодий", чи „старий"? Скорше молодший, ніж старий. Обличчя, вся постава, одяг виконані за портретами Т. Шевченка в молодому віці. Обличчя відлите в бронзі згідно з портретом Кобзаря роботи талановитого куритибського маляра - аматора п. Миколи Ковальчука, що завжди прикрашає сцену театральної залі будинку ХОС'у. На тому портреті Шевченко має підкреслено вольові риси. Чи кращий за вашингтонський? Сказати не беремося, бо вашингтонського пам'ятника не бачили. За знімками, здається, ставити питання не можна, бо кожний з них виконаний в оригінальному стилі і кожний має свої приваби, свою притягальну силу.

Отже, Куритиба діждалася свого Тараса Шевченка. Не нарікатиме Великий Борець за волю на земляків у Бразилії, коли його бронзова постать зависочіє на Площі України. Достойному — достойна честь і хвала. Урочисте відкриття Пам'ятника відбудеться 29-го жовтня.

І ще одне. Дісталося вже в широкий світ повідомлення, що президент Арґентини, генерал Онґанія, підписав урядовий декрет, яким дозволяє українцям спорудити пам'ятника Тарасові Шевченкові в столичному місті Буенос Айресі. Поза всяким сумнівом, там теж незабаром постане пам'ятник найбільшому синові української землі.

По обох суходолах Америки, Північному й Південному, з іменами Вінніпеґ, Вашинґтон, Куритиба, Буенос Айрес, яскраво полум'янітимуть українські маяки в сяйві слів Того, Хто написав віщі слова: „Встане Україна, світ Правди засвітить..."

Мих. Килимний

Трентон, Н. Дж.

ВІШАНУВАННЯ КАРДИНАЛА ЙОСИФА

Трентон, Н.Дж. (юко). — В неділю, 24-го вересня відзначено тут 75-ліття життя та 50-ліття Священства Верховного Архиєпископа Кардинала Йосифа Сліпого церковними відправами та Ювілейним Концертом. Благодарне Богослуження в намірені Ювілята відправив в парохіяльній церкві св. Йосафата — парох о. декан Теодозій Атаманюк. Співав церковний хор під орудою Михайла Волниця зі солістами: Степаном Шилкевичем, Любомиром Лампікою й Іваном Головкою. Церква була заповнена вщерть вірними та молоддю в пластових і сумівських одностроях зі своїми прапорами.

Ювілейний Концерт відбувся в приміщенні трентонського стейтового „Культурного Центру", що його Управа трентонських стейтових музеїв віддала безкорисно для цієї цілі. В програмі концерту були доповіді д-ра Романа Осінчука з Ню Йорку в українській мові та д-ра Мирослава Лабуньки з Філядельфії — англійською мовою, деклямації Мирослави Глушок (укр. м.) і Християни Татомир (англ. м.) та сольові виступи скрипаля Рафаїла Венке з Ню Йорку і Юрія Цибрівського з Ню Йорку.

В промові д-ра Р. Осінчука виголошеній з темпераментом, був змальований тернистий шлях життя та священства мученика - Ювілята. В промові д-ра М. Лабуньки, підкреслено християнські та національні вартості життя й діяльности нашого Первоієрарха. М. Глушок деклямувала вірш Е. Крименка п.н.: „Мов цінний дар", а Християна Татомир читала Ю. Клена в англ. перекладі д-ра Андрусишина „Молитву".

Знаменитий молодий скрипаль Рафаїл Венке виконав на скрипці Я. Степового — Романс оп. 8. ч. 2., та К. Сен Санса — Інтродукцію і Рондо - Капрічіозо. Йому супроводив на фортепіяні Юрій Цибрівський, що виконав ще й сольові партії на фортепіяні: Л. Бетговена — Соната Е-дур, оп. 109 та В. Барвінського — Прелюд Е-моль і М. Лисенка — Увертюру до „Тараса Бульби".

Сумівська молодь під проводом виховника Олекси Плішука виконала збірку деклямацію Р. Завадовича, присвячену Ювілятові. Всі точки програми публіка сприймала оплесками. Чудова заля зі знаменитою акустикою та модерним влаштуванням, концертовим фортепіяном, як теж зі смаком влаштована естрада з портретом Ювілята (за виконанням інж. І. Микитюка) — все це надавало Концертові культурної та теплої атмосфери.

Концерт влаштовував Комітет вірних Церкви св. Йосафата під протекторатом Впр. о. декана Теодозія Атаманюка — під головуванням д-ра Богдана Ф. Корчмарика і членів: проф. Олександра Татомира, інж. Дмитра Кузика, Олекси Пліщука, інж. Івана Микитина, Івана Головка. В місцевій американській пресі були інформації зі світлинами про нашого Ювілята та про многострадальну Українську Католицьку Церкву. На Концерті були присутні деякі місцеві американські достойники зі сенатором Рідольфі на чолі.

У зв'язку з відзначенням Ювілею Достойного Ювілята — в Трентоні проведено грошову збірку „Дар Любови" на УКУ в Римі, яка дала коло 1,000 долярів.

Акрон, Огайо

ІСТОРІЯ УКРАЇНИ В СТЕЙТОВОМУ УНІВЕРСИТЕТІ

У програмі вечірніх курсів Стейтового університету в Акроні, Огайо, завдяки старанням проф. д-ра Теодора Мацькова вже п'ятий рік ведеться курс історії України.

В осінньому семестрі 1967 року згідно з текстом офіційного університетського бюлетену, (ст. 62), так подано про курс історії України (по англійськи):

„Історія української цивілізації. П'ятниця 7:30 — 8:45; викладова заля БЛ-403; ч. курсу: 971:06 - 01. Студії української історії культури в 18-тому столітті. Цей курс відноситься до політичного, соціяльного та релігійного життя в Україні в 18-тому столітті, включаючи добу гетьмана Івана Мазепи (1687 - 1709), гетьмана Івана Скоропадського (1709 - 1722), перше скасування гетьманського уряду (1722-1727), політика наказного гетьмана Данила Апостола (1727 - 1734), друге скасування гетьманського уряду (1734 - 1750)."

Цей курс історії України буде викладати проф. Т. Мацьків, автор багатьох праць з історії Козаччини, найновіша праця якого п. н. „Князь Мазепа, гетьман України, в англійських тогочасних джерелах, 1687-1709," (по англійськи), вийшла нещодавно накладом Українського Публіцистично - Наукового Інституту в Шикаґо. (Проф. Мацьків здобув ступень д-ра філ. з історії та славістики в університеті у Франкфурті (1950), доповняв свої студії в ЗДА на Гарвардському, Ейльському, Індіяна, Сетон Гол університетах; вчив у Колеґії Швіц, Швайцарія, як також у деяких американських високих школах, як Сетон Гол, Лейн Коледж — звичайний професор та голова департаменту історії, Державний Університет у Род Айленд, а від 1962 року є надзвичайним („асошієйт") професором славістики в Стейтовому Університеті в Акроні.)

Початок викладів у п'ятницю, 22-го вересня 1967 р. Виклади будуть відбуватися кожної п'ятниці від 7 : 30 до 8 : 45 вечором. Оплата за семестер 16.00 дол.

У весняному семестрі 1967 року студенти прослухали лекції від княжої доби до часів гетьмана Петра Сагайдачного (1614 - 1622). З признанням треба підкреслити, що на цей курс вписалися 18 студентів, а саме: (в поазбучному порядку: Богдан Вардин, д-р Володимир Білецький, проф. Юлія Білецька, Люба Галамай, Александра Іванчук, Джеррі Лемастерс, Патрик Магоней, Дороті Маліон, Анна Мартинюк, проф. Осип Мартинюк, Олена Мартинюк, Марія Монте, Ірена Микитин, Ірена Олійник, Богдан Роман, Прісцілія Поусер, Марія Владичак та Йосифина Владичак.

Курси історії України в американському стейтовому університеті, — це не тільки нагода для української громади в Акроні й околиці поширити своє знання з української історії та поглибити свій світогляд. Курси історії України повинні бути справою престижу нашої громади. Курс історії України в стейтовому університеті повинен теж стати заохотою для організації подібних курсів і в інших американських чи канадійських університетах.

Історія, — це учителька життя, що не тільки вияснює минуле, але теж зв'язує його з сучасним та допомагає зрозуміти й відчути майбутнє. Без знання власної історії, без історичної традиції не може бути правильної оцінки та розуміння складного історичного розвитку нації з її всіми життєвими функціями та духовими змаганнями, що творять інтеґральну цілість даного народу. Інші народи присвячують велику вагу до того, щоб їхні члени студіювали та знали свою історію, бо як можна щось шанувати чи любити, коли чогось не знається? Як можемо дискутувати, опрокидувати й доказувати нашим опонентам, самі не знаючи фактів власної історії. Батьки повинні заохочувати своїх дітей у шкільному віці вивчати рідну історію, коли хочемо залишити національно свідому молодшу ґенерацію, вірною українству.

А. Б.

50-ЛІТНІ КЛОПОТИ

(Закінчення зі стор. 2-ої)

вання в Галичині, про насильне заведення московського православ'я, а також про Карпатську Україну.

Понад сорок років автор був свідком большевицького протирелігійного походу, який то зростав, то потухав. — „Мушу заявити, — пише він, — що які б не були причини того походу, вони серед населення не викликали відгуку. Нетерпимість, яка так розпаношилась у 20-их і 30-их роках, дуже змаліла або таки геть зникла навіть серед старшого, невіруючого покоління. Молодша ґенерація, що народилася почавши від 40-их років, виростала у кращій суспільній атмосфері. Вона знає про давню нетерпимість не з особистого досвіду, але з другої руки, із книжок. Тому протирелігійна кампанія не викликає серед них майже ніякого зацікавлення. Вийняток творять комсомольські проводирі й активісти ,але вони мусять слухати наказів партії.

Відчуття кривди серед національних меншин СССР щораз загострюється, — пише автор. Москва знімає крик про зростання „буржуазного націоналізму" то у балтійських країнах, то в Азербайджані, то в цій чи тій центрально-азійській республіці. Москва таврує як „буржуазний націоналізм" меншини, коли вони шукають способів одержати бодай маленьке самоврядування у рямцях Совєтського Союзу.

КАНЦЛЕР ЗАХІДНЬОЇ НІМЕЧЧИНИ КУРТ ГЕОРҐ КІЗІНҐЕР ВИСЛАВ наприкінці минулого тижня листа комуністичному прем'єрові Східньої Німеччини Віллі Стофові з пропозицією — перевести розмови між двома урядами „на високому рівні", себто міністрами з обох сторін, „щоб зменшити нещастя, яким є поділена Німеччина". Східня Німеччина вимагає завжди визнання її „суверенности" та заперечує становище Західньої Німеччини, як єдиного леґального речника німецького народу.

ЗДІЙМАЮТЬ ФІЛЬМ „НІЧ ПІД ІВАНА КУПАЛА"

„Це не екранізація Гоголя, а скоріше варіяції на теми його оповідань", пише „Культура і Життя" з 21 вересня. Фільм ставить Київська студія в с. Бучаків біля Канева. Ролі виконують: Л. Кадочнікова, Б. Хмельницький з Московського театру, реж. К. Єршов, який „грає ролю попа", котрого „на вербу загнав Бесаврюк і змусив там кукувати", Джемма Фірсова з Москви, Є. Фрідман, М. Сіліс, царицю Катерину грає Ніла Мандзій, а князя Потьомкіна — борець-спортсмен В. Саунін. Для фільмування довелось відповідно розфарбовувати дерева і землю — „примусила погана якість кольорової плівки, яку випускає Шосткинська фабрика".

Про досягнення українських математиків, астрономів і кібернетиків

„Молодь України" з 15-го вересня повідомила у замітці „Вклад українських учених", що на зустрічі учених „України і Москви" в Києві український конструктор літаків інж. О. Антонов повідомив про серійний випуск сконструйованих ним літаків-гігантів „Антей", які зможуть відразу брати на себе до 700 пасажирів, або ж відповідний вантаж. Член АН УССР акад. О. Кухтенко розповів про великі осяги українських науковців у ділянці кібернетики, астрономії, виготовлення обчислювальних машин. Українські вчені „першими в СССР створили електронно-обчислювальні машини, примусили їх керувати багатьма процесами, цехами тощо". Газета не згадує, що й самого інж. Антонова в Парижі на міжнародному показі літаків представляли, як „російського інженера"...

Читайте українські книжки і газети, бо часте читання веде до знання, а знання — це сила

РАДИМО ПРОЧИТАТИ

А. Орел: Словник чужомовних слів (три томи) $6.20; Скляренко: Святослав $2.75; П. Мирний: Повія $2.70; В. Чапленко: Твори $2.85; М. Глуханький: Коліївщина — $2.25; Ів. Ле: В снопі дозріває $2.00; І. Манило: Грім за зорею $0.55. Замовляти:

Wolosozar, Box 472
Vineland, N.J. 08360. U.S.A.

КІНОРЕКЛЯМА В УССР

Навіть у Києві, повідомляє „Культура і Життя" з 21 вересня, стрічаються в різних кінотеатрах реклями типу „Королева Шантеклер до 16 років Іспанії", з якої нічого не можна зрозуміти, бо автор реклями не вміє написати трьох слів по - українському. Київська газета називає таких авторів „жартівниками" і наводить різні приклади з їхніх жартів, у тому і російською мовою в кіна України: „Ви можете зустрітись на вулицях Києва, Полтави, Сум, Чернігова та інших міст і з це дотепнішими перефразуваннями: „Зірка в балетках" замість „Зірка балету", „Люди Гамільтон" замість „Леді Гамільтон", „Анна Туан і Анна Туанетта" замість „Антуан і Антуанетта". В тисячах примірників розійшлася друкована реклама, що перетворила фільм за участю Жана Габена з „Грома небесного" в „Гроб небесный", і т. д.

● В Індонезії розстріляли трьох старшин, активно заангажованих у невдатній спробі комуністичного перевороту 1 жовтня 1965 року. Військовий суд засудив їх вже близько рік тому. Найвищий між ними рангою і значенням був підполк. Унтунг, який дав наказ вбити шістьох індонезійських генералів, що їх тіла знайдено в опустілій шахті. Унтунг втік був до середньої Джави, до своїх приятелів, але його піймали й арештували, як всідав до автобусу.

ШИРОКО РОЗГОРТАЄТЬСЯ ОСІННЯ ОРГАНІЗАЦІЙНА КАМПАНІЯ УНС

(Закінчення зі стор 1-ої)

теперішній організаційній кампанії досі взяли участь з усіх вісімох Відділів Округи, здобувши разом 59 нових членів. Найліпші успіхи мали Відділи 13 і 266, які здобули по 15 нових членів. 191 Відділ збільшився на 11 нових членів, Відділ 57 здобув 10 членів, а Відділ 15 збільшився на 5 новихчленів. Свою організаційну квоту Округа виконала вже на 60 відсотків. Посип Лисогір і Вол. Запаранюк у своїх доповідях закликали до інтенсивнішої праці всіх не тільки урядовців, але й рядових членів Відділів. Практика виказує, що всі ті Відділи, в яких секретарі інтенсивно і систематично працюють, мають поважні успіхи. УНСоюз із своїми модерними родами забезпечення та своєю активністю в громаді і для громади може переконати кожного про не тільки потребу, але й необхідність належати до нього. Промовці згадали наближені ювілеї 75-річчя „Свободи" й УНСоюзу, що додатково заохочують до наполегливої організаційної праці в теперішній кампанії. Нарадами проводив голова Округи П. Шевчук, секретарював Р. Колодій. В дебатах взяли участь В. Труфин, В. Жмудь, П. Джинджеристий та п. Олійник і п. Білинський.

ЮТИКА Н. Й.

В неділю, 1-го жовтня, тут в залі церкви св. Володимира відбулися наради Відділів УНСоюзу округи Ютика-Сиракюзи. Були заступлені Відділи: 21, 39, 58, 192, 317 і 484. Не прислали своїх репрезентантів Відділи: 38, 121, 202, 263, 271, 283, 330 та 398. Головний радний Володимир Запаранюк, що є головою Округи, відкрив і проводив нарадами, інформуючи при цьому, що вісім Відділів Округи взяли участь у теперішній організаційній кампанії, здобувши разом 44 нових членів. Три Відділи не мали жадних організаційних успіхів. Округа виконала свою організаційну квоту тільки на 20 відсотків. Приявний на нарадах головний предсідник УНСоюзу Йосип Лисогір говорив про необхідність постійного збільшування кількости членства УНСоюзу, бо це є передумовою всякого дальшого росту і розвитку та прогресу. Постійно збільшувані видатки на організаційну й адміністраційну працю вимагають і більших успіхів тієї праці. Неактивні Відділи не тільки самі не причиняються до розвитку УНСоюзу, але й гамують успіхи тих Відділів, які працюють. Думки і твердження, що їх висловили в своїх доповідях пп. Й. Лисогір і В. Запаранюк, були опісля предметом широкої дискусії, в якій забирали голос пп. Ів. Пігуляк, А. Смокалюк, І. Пиндус, П. Яковенко, пані Марковська, М. Панитило, Марія Івахів, М. Фоліньский і інші. Секретарювала пані А. Андрусишин.

На нарадах в Ютиці і Вотерлвіті гол. предс. Й. Лисогір інформував приявних коротко про свої недавні відвідини в Европі.

БОФФАЛО, Н. Й.

Збори Окружного Комітету Відділів УНСоюзу міста Боффало і околиці відбулися 2 жовтня 1967 р. в Українському Народному Домі, в Пластовій Домівці о годині 4-ій по полудні. Ця округа мала разом 11 Відділів і 1.433 членів з кінцем 1966-го року.

Перегляд організаційної праці виказує, що за 8 місяців Округа придбала 31 нових членів. Організаційну працю можна багато поліпшити при допомозі постійного організатора, якого й Округа плянує заангажувати. Проводив зборами голова округи п. А. Кобрин, а протоколувала пані М. Гаравус. Гол. касир УНСоюзу Іван Кокольський виголосив доповідь про членську кампанію та про обов'язки відділових секретарів і урядовців. Ширша дискусія, в якій забрали голос пані М. Дикіт, пані М. Гаравус, п. А. Кобрин, п. І. Слобод'ян, п. І. Гаврилюк і п. Н. Гнатик, виявила багато нових можливостей в організаційній праці на терені Округи.

РОЧЕСТЕР Н. Й.

Окружні збори Відділів УНСоюзу, міста Рочестеру, відбулися в суботу, 30-го вересня, в залі Українського Американського Клюбу, о г. 8-ій ввечорі. Округа ця мала з кінцем 1966 року 8 Відділів. та разом 2 685 членів. Вислід організаційного руху за минулих 8 місяців виказує, що придбано 55 нових членів. Є добрі вигляди на те, що до кінця цього року Округа значно побільшить свої організаційні успіхи.

Зборами проводив п. В. Гузар, бувший головний радний, а протоколував п. В. Гаврилюк. Головну промову виголосив гол. касир УНСоюзу, Іван Кокольський з'ясовуючи важливість теперішньої організаційної кампанії з нагоди 75-ліття „Свободи" і УНСоюзу. В дискусії брали участь пані С. Гунька, пані М. Сверида, п. В. Гузар, п. В. Гавриляк, п. В. Попович, п. Ф. Голод і п. М. Малиновський. Темою дебат були шляхи і засоби, що ними Округа може найвдатніше причинитися до збільшення кількости членів УНСоюзу до 100 000, що є метою теперішньої ювілейної кампанії.

АЛЛЕНТАВН

В суботу, 30-го вересня 1967 року тут у церковній залі відбулися організаційні збори місцевого Окружного Комітету Відділів УНСоюзу. Збори відкрив і ними проводив голова Іван Зазворський. Приявні на зборах були секретарі та представники сімох Відділів та декілька конвенційних делегатів. У зборах взяли участь головний секретар Ярослав Падох та головний радний й обласний організатор Степан Гавриш.

Гол. секретар подав огляд членської ювілейної кампанії та її ціль, зв'язану з великим ювілеєм 75-ліття УНСоюзу. Після загального стану подав досягнення поодиноких Відділів, з яких деякі виконали більше, як були зобов'язані, а другі не виконали навіть півдічної квоти, хоч минуло вже дев'ять місяців цього року, а три Відділи Округи, зовсім не брали участи в кампанії. Ці Відділи не прислали своїх представників на збори. Округа досі придбала 80 нових членів, хоч її квота виносить 140 членів. Після цього доповідач подав ряд практичних порад, як здобувати нових членів й де їх шукати. Відділи склали свої успіхів і невдач, при чому всі приявні Відділи зобов'язалися до кінця року виконати свої квоти. Гол. радний С. Гавриш обмінявся з приявними своїми спостереженнями щодо праці округи, якою він постійно піклується і заявив ,що на кожне бажання Відділів є готовий їм помогти в кампанії. Треба тільки, щоб вони бажали собі такої співпраці і добре до неї приготовилися. Він також намітив два Відділи, які обов'язково треба получити з другими, щоб оживити їх діяльність. Голова Округи І. Зазворський також приобіцяв всім Відділам округи свою допомогу в здобуванні членів й заохотив тих, які мають труднощі з виконанням квоти, щоб з ним про це договорилися, бо в окрузі не може бути ані одного Відділу, який не виконав би своєї квоти. При закінченні зборів Відділи склали заяву про повне виконання відділових й окружної квот.

ВИЛКС БЕРРІ

В неділю, 1-го жовтня 1967 року тут у приміщенні Легіону Американських Ветеранів відбулися організаційні збори Округи, в яких взяли участь представники й делегати шости на всіх дев'ять Відділів Округи. Збори відкрила та ними проводила голова округи пані О. Маліцька, а секретарювала В. Стефурин, секретар Округи. Неприявними були Відділи з Бреслав, Савр і 319-ий з Нантікок. Приявний на нарадах головний секретар д-р Ярослав Падох поінформував, що округа на рахунок своєї квоти 80 членів придбала тільки 31 члена. Округа росте й лише один Відділ не взяв участи в кампанії. Після доповіді гол. секретаря, який говорив про значення 75-річчя „Свободи" й УНСоюзу, яким присвячена ювілейна кампанія та про шляхи збільшення УНСоюзу, представники Відділів звітували про свою працю та пляни успішного завершення кампанії здобуттям повної квоти. Опісля гол. радний і обласний організатор Степан Гавриш, до якого області належить ця округа, виголосив доповідь про важливі організаційні справи УНСоюзу та його Відділів й висловив переконання, що всі Відділи округи мають повну змогу виконати свою квоту, а деякі навіть перевиконати. При цьому він заявив свою повну готовість допомогти тим Відділам, які солідно до співпраці з ним приготовляться, а саме, підшукають добрих кандидатів на забезпечення й схочуть з ним відвідати їх. Після цього розвинулася жива дискусія на актуальні спільні теми. Перебіг зборів дає надію, що округа перед закінченням року стане в перших рядах Округ щодо відсоткового виконання своєї квоти. Перед в кампанії Округи ведуть Відділи, які очолює п-ні Маліцька, а саме голова п-ні Маліцка та секретарка 278-го Відділу п-ні Турчин, яка вже вповні виконала свою квоту та працює завзято дальше.

ДЕРЖАВНЕ ВІЙСЬКО НІГЕРІЇ НАБЛИЗИЛОСЯ

вже настільки до столиці збунтованої Східної провінції Енугу, що можна її острілювати з гармат. Східня провінція проголосила себе була 30 травня ц. р. самостійною республікою Біяфра з президентом Одумегву Оюкву. Той останній закликає всіх мешканців столиці до оборони її проти державного війська, перестерігаючи, що вони все одно не мають нічого втратити, бо з приходом державного війська жде їх масова різня, грабунок і сваволя.

ОСІНЬ

(Продовження зі стор. 2-ої)

замурзані личка пастушків. Вони такі вдоволені, радісні. Печена картопля така смачна! Вони ждали ціле літо на цей осінній день, коли розкладуть вогнище на стерні й пектимуть круглі, що пахнуть землею, картоплини. Для пастушків у полі Осінь це ані смуток, ані меляхолія. Для них це радісний, лагідний соняшний день.

... Срібні нитки чіпляються об стерню, об брунатні стеблини. Вогнище на полі — сивий димок... Червоні коралі дерев при гостинці... Такою приходить Осінь з минулих днів. Осінь, що рідне нагадує. Осінь, що пахне жовтим листям. Осінь невідомо де краща — у пісні, чи на яву. Осінь, що спогадами розсновується. Наша Осінь.

Здається, ніби здалеку забриніла нотка меляхолії: те, про що згадуєте — пройшло. Минуло й не повернеться. Не гостинці, а гайвеї, не поля з озимими житами, а міста, а ідилічна картина вогнища на полі... від дійсности відбігла далеко - предалеко. В осінніх днях, що йдуть, романтики немає. Немає часу на романтику. Багато справ, важливих справ щоденно.

Так могло б здаватися, коли б ми були інші. Та ми люди, що живемо одночасно у двох світах — в тому, що з якого вийшли, і в тому, що до нього забрели. І того першого забути не годні. І добре, що не годні. Бо в тому, що поза нами, було багато теплої краси. Такої ясної і теплої, як усміхнені личка дітей біля вогнища на полі. Вона рідною була ця краса. Нехитрою, а такою сердечно - зворушливою, як китиці червоних ягід при гостинці.

У тихий, ясний день на полі зустрінете давню знайому Осінь. Вона подарує вам лагідну усмішку, в якій віддіб'ється багато того, що було дороге. Може дехто назве це „споминами". Якщо так — то це ясні, погідні спомини. Від них стає тепліше на душі і легшими стають важливі справи днів, що пливуть у чужому місті...

Посмертні згадки

ФИЛИППИНА ПАНЬЧУК, членкиня Б-ва св. Стефана — 221 Відд. УНС в Шикаго, Ілл., померла 16 липня 1967 року. Покійна походила з с. Нимилів, пов. Радехів, Зах. Україна. Залишила в смутку 4 доньки: Антошку, Марію, Анну і Мері і синів: на Йосифа, який є священиком і 20 внуків і 18 правнуків. Похорон відбувся 20-го липня 1967 р. з укр. кат. катедри св. Миколая. Похоронено Покійну на цвинтарі св. Миколая.
Вічна Їй Пам'ять!
Т. Шпікула, секр.

ІВАН КОПТЮХ, довголітній член Т-ва ім. Б. Хмельницького — 158 УНС в Брукліні, Н. Й., помер 1-го серпня 1967 р. на 80 році життя. Покійний нар. в Отиневичах, повіт Бібрка, Україна. Залишив у глибокому смутку дружину Мері, доньку Ольгу, сина Івана і дальшу Родину. Похорон відбувся 4-го серпня 1967-го року з похоронного заведення на Lutheran Cemetery в Middle Village, N.Y.
Вічна Йому Пам'ять!
Управа Відділу

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ УНСОЮЗУ

НЕДІЛЯ, 8-го ЖОВТНЯ 1967 р.

ФІЛЯДЕЛЬФІЯ, Па. Збори Т-ва „Єдність" — 163 Відд. о год. 12-ій дня в ДоміРорожан, 847 N. Franklin St. Проситься вирівняти свої залеглості до 25-го ц. м. — С. Филик, фін. секр.

MANVILLE, N.J. Місячні збори Т-ва Т. Шевченка — 349 Відд. о год. 2-ій по пол. в домі Михайла Габера при Washington Ave. Просяться членів прибути на збори, бо є важні справи до обговорення. — М. Захарко, секр.

CENTRAL FALLS, R.I. Місячні збори Т-ва ім. Т. Франка — 93 Відд. о год. 1:30 по полудні в домівці при 11 Jackson St., Pawtucket, R.I. Проситься чл. обов'язково прибути. — Б. Трембач, гол., М. Іваницький, секр.

НЕДІЛЯ, 15-го ЖОВТНЯ 1967 р.

РАЧЕСТЕР, Н.Й. Місячні збори Т-ва Запор. Січ — 367-ий Відд. о год. 1:30 по пол. в Укр. Амер. Клюбі. Проситься чл. вирівняти свої залеглості. — П. Дзюба, гол., Т. Песко, касир, В. Попович, секр.

ТАРЗАН, Ч. 5882. Мстивий Найбоко!

Д-р Смит скінчив операцію і викликав тубільців. — Тепер мусимо чекати два дні, поки я зможу пізнати, чи був успіх.

— Згода! — неохоче сказав Кевенда. — Але пам'ятайте... Коли згине мій син, ви згинете!

Коли він почув такі слова, Найбоко злющо всміхнувся, бо він вже мав мстиві пляни!